

Zdzisław Lec

"Marienlexicon", red. Remigius
Bäumer, Leo Scheffczyk, Ottilien
1988-1994 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 3/1, 138-139

1995

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

uwagę każdemu z tych kierunków ze względu na ich znaczące miejsce w strukturze ruchów charakteryzowanych z osobna w kolejnych rozdziałach tejże części. Następnie otwierając prezentację pięciu ruchów pseudoreligijnych stwierdza, iż wiele grup odwołuje się dziś m.in do niezwykle niebezpiecznego ruchu *New Age* – „Nowa epoka” (s. 200-203). Każdy z dalszych pięciu rozdziałów przynosi omówienie tych związków światopoglądowych, które próbują określić zasadnicze postawy człowieka wobec Boga, świata i człowieka. Przedmiotem uwagi tej części publikacji są: masoneria (s. 206-212), scjentologia (s. 213-214), religie zastępcze (s. 215-217), a także satanizm (s. 218) i ateizm (s. 219-224).

Ze sposobu, w jaki biskup Pawłowicz omawia poszczególne ruchy religijne, często wypływa duszpasterska troska Autora zarówno o zachowanie jedności i czystości wiary w Kościele katolickim, ratowanie ludzi, którzy stali się niewolnikami sekt, a także niepokój, wywodzący się z refleksji nad postawą wierzących, ujawniającą często niedostateczną znajomość i przeżywanie jedynej Prawdy – Bożego Słowa. Stąd też przedkłada on częste wyjaśnienia i katolicką ocenę innych doktryn od strony katolickiej – po to, by pomóc zrozumieć i odpowiedzieć na liczne zapytania „dlaczego?”, stawiane bardzo często przez katolików po zetknięciu się z innymi wyznaniem. Szczególnie zaś ważnym jest fakt, iż książka ta ukazała się właśnie w Polsce, której mieszkańcy w swojej wyznaniowej jedności nie zawsze – choć wydaje się to paradoksem – potrafią określić swoje miejsce nie tylko między chrześcijanami, ale też wśród wielkich religii świata i świadomie pielęgnować postawę dialogu przybliżającego godzinę pełnej jedności. Niechaj więc przejrzysta i komunikatywna książka biskupa Pawłowicza stanie się częstą i użyteczną lekturą wspomagającą dojrzałą postawę dzisiejszych chrześcijan.

ks. Tadeusz Fitych

Marienlexikon. Herausgegeben im Auftrag des Institutum Marianum Regensburg E. V. von Professor Dr. Remigius Bäumer und Professor Dr. Leo Scheffczyk, t. 1, St. Ottilien 1988-1994.

Wydany w Niemczech w latach 1988-1994 6-tomowy Leksykon Maryjny przedstawia szczególne dzieło w leksykonografii. Nawiązuje on do tradycji encyklopedii teologicznych wydawanych w różnych katolickich kręgach naukowych już od średniowiecza i od leksykonów maryjnych, ukazujących się od początku XVII wieku.

W Niemczech zabiegano od 1949 roku o wydanie leksykonu maryjnego. Inicjatorem był wtedy dogmatyk z Ratzyni, prof. dr Enghardt, wspierany przez innych niemieckich mariologów. Znani autorzy z najróżniejszych dziedzin wiedzy obiecywali współpracę. W latach 1957-1967 ukazało się osiem tomów w wydawnictwie Pustet w Ratzyni. Leksykon ten został dobrze przyjęty przez krytykę. Niestety, ze względów ekonomicznych nie mógł być kontynuowany.

Dla powstania omawianego 6-tomowego Leksykonu Maryjnego decydujące znaczenie miało założenie w Ratyzbonie w 1966 roku Instytutu Maryjnego. Jego twórca, biskup Graber przedstawił plan wydania encyklopedii maryjnej, biskup pomocniczy Guggenberger zajął się jego realizacją, a urzeczywistnienie idei dokonało się w wydawnictwie EOS Verlag Erzabtei St. Ottilien.

O celu tego dzieła napisano w przedmowie do pierwszego tomu. Powiedziano tam, że Leksykon nie zamierza przedstawiać tylko biblijnych podstaw mariologii, ale także wykazać, co Kościół ogłosił o osobie i postawie Maryi w Bożym planie zbawienia. Encyklopedia miała zamiar dać całościowe spojrzenie na mariologię i pobożność maryjną, a ponadto ukazać zrozumienie dla czci maryjnej w przeszłości i przedstawić jej potrzebę w teraźniejszości.

Obecnie stawiamy sobie pytanie, czy ten cel został osiągnięty? Tak. Redaktorom dzieła i wydawcy trzeba wyrazić podziękowanie. Osiągnięcie jest tak wielkie, że wszyscy, którzy interesują się teologią, duchowością, sztuką, historią literatury i folklorem mogą z pożytkiem sięgnąć po ten Leksykon. Uniwersalność tego dzieła potwierdza jeszcze obszerny, międzynarodowy zespół autorów poszczególnych artykułów. Niektórzy z nich reprezentują polskie środowisko teologiczne.

Marienlexikon otrzymał wiele pozytywnych recenzji w niemieckiej literaturze naukowej. M.in. jego zalety przedstawiały takie periodyki, jak: „Theologische Revue”, „Forum katholische Theologie”, „Theologie und Glaube”, „Trierer Theologische Zeitschrift” i „Archiv für Liturgiewissenschaft”. Również w kościelnej i codziennej prasie mówiono pozytywnie o tym dziele.

Nie tylko w Niemczech, ale także we Włoszech, Belgii, Hiszpanii, Francji, Szwecji i Grecji *Marienlexikon* znalazł pozytywne przyjęcie. U nas w Polsce na ten temat w „Collectanea Theologica” pisał Lucjan Balter.

Marienlexikon jest tak wspaniałym osiągnięciem, że domaga się tłumaczenia na język polski. Niech ten leksykon przyniesie błogosławieństwo Boże Kościołowi, nauce i światu oraz pogłębi miłość do Matki Zbawiciela.

ks. Zdzisław Lec

W służbie Kościołowi i nauce. Księga jubileuszowa dedykowana Księdzu Profesorowi Stanisławowi Olejnikowi, red. J. Bagrowicz, T. Lewandowski, Z. Pawlak, K. Rulka, I. Werbiński, Włocławek 1994, Włocławskie Wydawnictwo Diecezjalne, ss. 236.

Na półkach księgarskich pojawiła się kolejna, interesująca pozycja poświęcona znakomitemu uczonemu teologowi moralisście, ks. prof. dr hab. Stanisławowi Olejnikowi. Okazją jej wydania stał się podwójny jubileusz Księdza Profesora: 50-lecia kapłaństwa i 40-lecia pracy w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku. W ten właśnie sposób środowisko włocławskie pragnie oddać cześć Jego osobie i podkreślić wierność Księdza Profesora wobec tamtejszego semina-